

JISMONIY TARBIYA ORQALI JAMOADA ISHLASH VA IJTIMOYIY KO'NIKMALARNI RIVOJLANTIRISH

G'ofurov Saloxiddin

Annotatsiya: Ushbu tezisda jismoniy tarbiya o'quvchilarda jamoaviy ishlash va ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirishga qanday hissa qo'shishini o'rganadi. Bu jamoaviy sport va guruh faoliyati orqali o'rganilgan hamkorlik, muloqot, hamdardlik va nizolarni hal qilishning muhimligini ta'kidlaydi. Tezisda jismoniy tarbiyaning tuzilgan muhitida tarbiyalangan ushbu ijtimoiy ko'nikmalar talabalarni haqiqiy vaziyatlarga va kelajakdagi etakchilik rollariga qanday tayyorlashiga urg'u beradi.

Kalit so'zlar: Jamoada ishlash, ijtimoiy ko'nikmalar, jismoniy tarbiya, muloqot, hamkorlik, nizolarni hal qilish, empatiya, yetakchilikni rivojlantirish, guruh faoliyati, talabalarni rivojlantirish.

Jismoniy tarbiya nafaqat jismoniy rivojlanish uchun muhim platforma bo'lib xizmat qiladi; u muhim ijtimoiy ko'nikmalar va jamoaviy ishlashni rivojlantirishda asosiy rol o'ynaydi. Hamkorlik va samarali muloqot muhim ahamiyatga ega bo'lgan dunyoda jismoniy tarbiya o'quvchilarga jismoniy mashg'ulotlarda ishtirok etishda birgalikda ishlash, nizolarni hal qilish va umumiy maqsadlarga erishish bo'yicha haqiqiy hayotiy tajribalarni taqdim etadi.

Jismoniy tarbiyaning eng muhim jihatlaridan biri bu jamoaviy ishlashga o'rgatish qobiliyatidir. Talabalar basketbol, futbol yoki voleybol kabi jamoaviy sport turlari bilan shug'ullanadilarmi, ular individual harakat jamoani muvaffaqiyatga olib keladigan narsaning bir qismi ekanligini tezda bilib olishadi. Samarali muloqot, ishonch va o'zaro tushunish har qanday jamoa sharoitida muvaffaqiyatning muhim tarkibiy qismidir.

Jismoniy tarbiya o'quvchilarga ushbu ko'nikmalarni tuzilgan muhitda qo'llash imkoniyatini beradi, ular bir-biriga tayanishni va hamkorlikning qiymatini qadrlashni o'rganishlari mumkin.

Jamoa bilan ishlashdan tashqari, PE o'quvchilarga turli xil ijtimoiy ko'nikmalarni rivojlantirishga yordam beradi. Guruh faoliyatida ishtirok etish talabalarga odatda sinfda qatnashmaydigan tengdoshlari bilan muloqot qilish imkonini beradi. Ushbu o'zaro ta'sirlar inklyuzivlikni, empatiyani va boshqalarning qobiliyatlari va istiqbollari hurmat qilishni rivojlantiradi. Umumiy maqsadga erishish uchun birgalikda ishlash orqali talabalar aloqalarni o'rnatadilar, muloqot qobiliyatlarini yaxshilaydilar va bir-birlarini qo'llab-quvvatlashni o'rganadilar. Ushbu tajribalar ularga maktabdan tashqari ijtimoiy va professional muhitga yaxshi tayyorlangan har tomonlama rivojlangan shaxslar bo'lib o'sishiga yordam beradi.

Mojarolarni hal qilish jismoniy tarbiyada rivojlangan yana bir muhim mahoratdir. Raqobat muhitida qoidalar, strategiyalar yoki ishlash bo'yicha kelishmovchiliklar paydo bo'lishi mumkin. Jismoniy tarbiya o'quvchilarni ushbu ziddiyatlarni sog'lom, konstruktiv tarzda hal qilishga undaydi. Bahslarni xotirjamlik bilan hal qilishni va muhosaga erishishni o'rganish orqali talabalar hissiy aql va ijtimoiy muammolarni samarali hal qilish qobiliyatini rivojlantiradilar.

Bundan tashqari, etakchilik qobiliyatlari ko'pincha jismoniy tarbiya sharoitida paydo bo'ladi. Jamoaviy sport turlarida ba'zi talabalar tabiiy ravishda jamoani tashkil qilish, strategiya tuzish yoki tengdoshlarini rag'batlantirish orqali etakchi rollarni o'z zimmalariga oladilar. Bu tajribalar o'quvchilarga o'ziga bo'lgan ishonchni mustahkamlashga va o'rnak ko'rsatish qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi, bu ko'nikma ular hayotning boshqa sohalarida, masalan, akademik, darsdan tashqari mashg'ulotlar va kelajakdagi martabalarda qo'llashi mumkin.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, jismoniy tarbiya jamoada ishlash, ijtimoiy o'zaro munosabatlar, nizolarni hal qilish va etakchilik qobiliyatlarini rivojlantirish uchun hal qiluvchi vositadir. Strukturaviy jismoniy mashg'ulotlar orqali talabalar hamkorlik,

muloqot va empatiyaning qadr-qimmatini o’rganadilar – bu nafaqat o’yin maydonida foydali, balki hayotdagi shaxsiy va professional muvaffaqiyat uchun zarur bo’lgan xususiyatlar. Ushbu jihatlarga qaratilgan jismoniy tarbiya dasturlari har tomonlama rivojlangan, ijtimoiy qobiliyatli shaxslarni shakllantirishda muhim rol o’ynaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxatini

1. Bailey, R., “Maktablarda jismoniy tarbiya va sport: foyda va natijalarni ko’rib chiqish”, “Maktab salomatligi” jurnali, 2006 yil.
2. Kirk, D., “Jismoniy tarbiya kelajagi”, Routledge, 2010 yil.
3. Shephard, R.J., “Yoshlar semirishining oldini olishda jismoniy faollik va ta’limning roli”, Skandinaviya tibbiyot va sport fanlari jurnali, 2003 yil.
4. Hastie, P., “Sport ta’limi: xalqaro istiqbollari”, Routledge, 2011 yil.
5. Karlson, T.B., “Biz sport zalidan nafratlanamiz: o’quvchilarni jismoniy tarbiyadan begonalashtirish”, “Jismoniy tarbiya bo’yicha o’qitish” jurnali, 1995 yil.